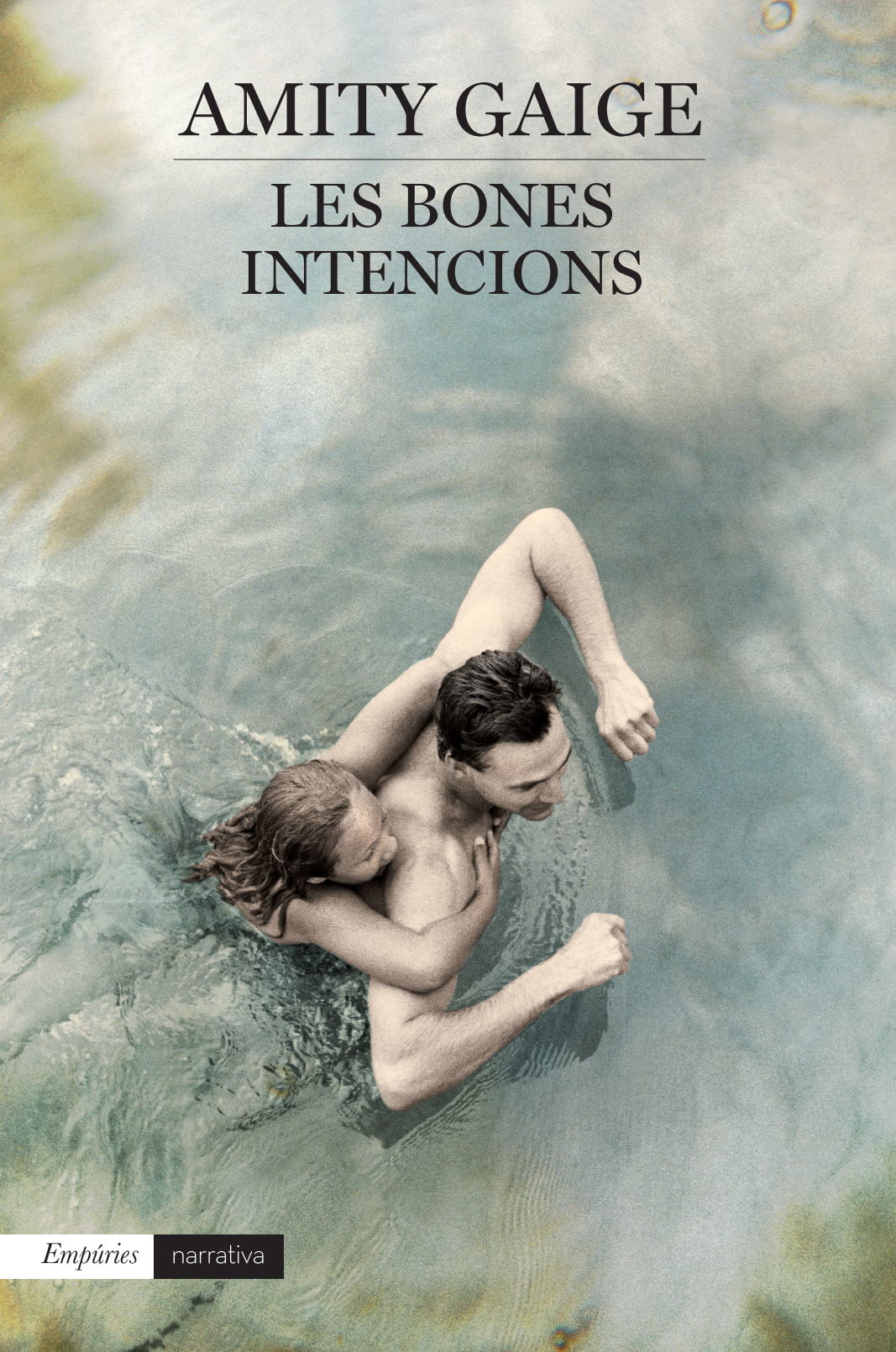

A high-angle, artistic photograph of a man and a woman swimming in a body of water. The man is on top, with his arms around the woman, who is positioned below him. Both are looking down. The water is a mix of blue and green tones with visible ripples. The overall aesthetic is painterly and evocative.

AMITY GAIGE

LES BONES INTENCIONS

Empúries

narrativa

Amity Gaige

Les bones intencions

Traducció de Marta Pera Cucurell

Editorial Empúries

Barcelona

Títol original: *Schroder*

© Amity Gaige, 2013

© de la traducció: Marta Pera Cucurell, 2015

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,

Editorial Empúries

info@grup62.com

www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual

Impressió: Reinbook

DIPÒSIT LEGAL: B. 26.567-2014

ISBN: 978-84-9787-945-3

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)

si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

TAULA

<i>Apologia pro vita sua</i>	11
Errata	24
Continuació de l'apologia	26
Els anys tendres.	35
Febrer	43
Assequible, accessible, digne	47
El meu pare.	53
L'avaluació	56
Els cavallets.	65
L'oblit	70
<i>Erster Tag</i> o primer dia.	75
La carretera.	78
L'aigua més bonica	85
Vaixells de vapor.	93
Somnis gastats.	99
Violadors	105
Udol	110
Reticència	118
<i>Zweiter Tag</i> o segon dia	120
En cas de dubte, no ho facis	126
El tritó.	138

<i>Dritter tag</i> o tercer dia	140
John Toronto	152
La primera mentida.	155
<i>Vierter Tag</i> o quart dia	159
Cançons d'amor	166
La teoria del silenci	177
Homes i dones.	183
<i>Fünfter Tag</i> o cinquè dia	185
La mandarina i la guineu.	191
Una altra sorpresa.	197
Despreniments.	200
Ragged Mountain	208
<i>Sechster Tag</i> o sisè dia.	220
Rapunzel.	242
Emergència	248
Pediatria	262
Motius per estar en silenci.	277
Coses de molt endins.	284
Tu i jo i els matins d'hivern	289
<i>En fin</i>	300
 <i>Agraïments</i>	 313

ERRATA

Perquè en quedi constància: el nuvi no va dir mai a la núvia que estigués emparentat amb els Kennedy de fama presidencial. Els diaris ho han publicat, i el nuvi ho nega categòricament. No, simplement va dir la paraula «Kennedy» i «a prop de Hyannis Port», i tothom va començar a treure'n conclusions. El nuvi reconeix que potser un parell de vegades, tard de la nit, amb les seves companyes del Mune College, *no va desmentir suficientment el rumor que era nét d'un cosí segon dels Kennedy de Hyannis Port*. I no nega que aquest nom sovint hagi greixat els engranatges de la burocràcia i que, gràcies a aquest nom, el que d'altra manera haurien estat reunions avorrides amb empleats de banca especialistes en préstecs, policies de trànsit, etc., hagin resultat lleugerament emotives, fins i tot quan ell ha negat qualsevol vincle familiar.

La núvia, però, no havia mostrat mai cap interès especial pel nuvi com a «Kennedy». Si a la núvia la va impressionar el cognom el dia que es van conèixer a Washington Park i tots els dies següents, no ho va dir mai. La núvia era una dona seriosa de moral ferma i no es mera-

vellava fàcilment. També era una dona que va adquirir (per cert), en el període d'anys en què el nuvi la va estimar, una bellesa increïble, inflacionista, i el nuvi simplement ho vol mencionar aquí i posar-ho aquí amb paraules per si algun dels dos ho oblida. La veritat és que el nuvi quedava atordit cada vegada que la veia. Vull dir *cada vegada* que la veia. Pel simple fet de veure-la. Sempre que ella entrava en una habitació venint d'una altra. Per exemple, quan sortia de la cuina de Pine Hills amb un plat d'ous remenats. El nuvi n'estava enamorat. Això no és cap mentida. I quan n'estava enamorat, un minut ja no semblava un pas per arribar a una hora. Sinó que cada minut era un fi en si mateix, una quietud amb una vaga circularitat, un territori delicadament suggerit on estar viu. Aquest truc màgic que l'amor feia amb els minuts dotava les hores i els dies d'una mena d'insipidesa transcendent que estimulava una absoluta falta d'ambició en el nuvi i era la cosa més semblant que mai havia sentit a l'autèntica felicitat, l'autèntic alleujament, i encara es pregunta què hauria passat si ho haguessin pogut mantenir, si haguessin pogut continuar enamorats d'aquella manera, si potser s'haurien pogut arrossegar per un forat de cuc cap a un lloc on el seu amor pogués trobar la permanència. Perquè al capdavant, les grans forces guerreres de la nostra existència no són pas la vida contra la mort (ha arribat a creure el nuvi), sinó més aviat l'amor contra el temps. Majoritàriament, l'amor no sobreviu al pas del temps. Però de vegades sí. De vegades ha de sobreviure per força.

CONTINUACIÓ DE L'APOLOGIA

En fi. Poc després del casament, el nuvi es va fer agent immobiliari, però no perquè ho triés ell. No era una mala opció, però no l'havia triada ell. El pare de la núvia havia començat a burxar la parella amb motiu dels plans del nuvi per al futur. Sospitava que el nuvi guanyava pocs diners com a traductor mèdic i encara menys amb la seva «investigació independent» (vegeu la pàgina 68). A la núvia la va molestar aquesta intromissió del pare. Ella no trobava que al nuvi li calgués *convencionalitzar* el seu estil de vida. Li agradava la idea de tenir-lo a casa, sumit en els seus pensaments, i li agradava trobar-se'l assegut al mateix lloc on l'havia deixat quan tornava de les pràctiques de magisteri. De fet, la núvia afirmava que si el nuvi abandonava la investigació, seria una traïció. Una traïció als seus somnis, que es mereixien una oportunitat. Vist retrospectivament, sembla que el nuvi era un exemplar de la mena d'integritat suïcida cap a la qual a la núvia li agradava encoratjar els seus alumnes de secundària.

De manera que la núvia va dir al seu pare que no s'hi fiqués. Va dir al seu pare que la investigació indepen-

dent del nuvi arribaria a bon port. La núvia va dir al seu pare que el nuvi treballava molt, que fins i tot potser era un *visionari*, i aquesta paraula devia almar el pare, ja que *visions* sonava tan malament com *al·lucinacions*.

Però aquell home era el pare de la núvia. Continuava preocupat. Poc després que la parella tornés de la lluna de mel, el sogre hi va anar per a un *tête-à-tête*. El nuvi recorda molt bé aquesta entrevista. El sogre —diguem-li Hank, perquè és així com es diu— es va asseure davant del nuvi al sofà gastat de Pine Hills, amb els genolls que li feien cruixits artrítics, i tots dos van parlar durant una bona estona sobre el nombre d'accidents d'automòbil que hi havia en un tram de Hackett Boulevard on no era permès posar-hi gaire sal per a la neu, abans de caure en un silenci incòmode i espès.²

2. La comoditat o incomoditat que sentim en les pauses d'una conversa depèn sobretot de les normes culturals i del que la mateixa societat valori més: la taciturnitat o la volubilitat. Mirem els finesos, per exemple. Un poble notòriament silenciós i més aviat depriment. Si contrastem un finès amb l'americà arquetípic, de sobte el finès sembla que pateixi de mutisme selectiu. L'americà està a l'altre extrem. Per a ell, siguin quins siguin els seus antecedents socioeconòmics, parlar per parlar és considerat una habilitat social evolucionada. Un americà que pot fer broma durant un període de temps considerablement llarg, és tingut per un expert en sociabilitat, un dissipador de tensions, la persona que podria explicar un acudit a altres persones atrapades a les fosques en un mateix ascensor, per exemple. Una pulsació extra de silenci —el que podríem anomenar una *pausa incòmoda*— és, en moltes cultures, una cosa que s'ha d'evitar. Sovint aquestes pauses divulguen sentiments que

—Eric —va dir finalment en Hank—. No sé pas com dir el que vull dir, o sigui que t'explicaré una història.

La història era sobre en Hank quan era un jove de vint anys. La història explicava com en Hank, a Troy, Nova York, acabat de casar amb la seva aleshores esvelta muller, havia hagut d'escoltar un sermó del seu sogre en un apartament no gaire diferent d'aquell. A la història, en Hank s'havia d'estar assegut escoltant el rotillo del seu sogre sobre la responsabilitat i el futur i els estalvis i la importància de tenir unes bones assegurances, i això havia causat tanta tensió en el jove Hank que havia estat temptat de fer-se enrere de tot plegat, i del matrimoni. I va jurar per Déu que ell no seria mai així. Ell no pressionaria mai el seu propi gendre. Perquè un home acabat de casar, va dir en Hank, era com el capità d'un vaixell sense timó. Perdut a alta mar sense brúixola, ni estrelles, ni tripulació, ni cap vista de terra. Però al final —i aquesta era la moral de la història— el jove Hank havia seguit les instruccions del seu sogre, tot i que amb molt de ressentiment, i no havia estat fins que el vell s'havia mort que en Hank havia comprès que tenia raó en moltes coses, i que potser fins i tot estimava en Hank.

una gran part del nostre discurs parlat ha intentat suprimir. Dudek, en el seu treball embrionari *Pausologies* (1972), en diria *silenci comunicatiu*.

Prenguem un exemple dels britànics. Pausa #33: Margaret Thatcher, quan li van preguntar si el seu successor, John Major, ja s'havia convertit en un gran primer ministre. «Em sembla que ha complert el seu deure», va respondre Margaret Thatcher, però no abans que la seva incòmoda pausa ja s'hagués instal·lat en els annals de la política britànica.

I de vegades en Hank trobava a faltar aquell pare que ell no havia demanat, especialment durant certs tonificants matins d'hivern.

El nuvi l'havia escoltat, i reia agraït, i feia ganyotes de simpatia, mentre la núvia, furiosa, barrejava gel a la cuina, però durant tota l'estona el nuvi pensava: Què coi de tensió. Què coi de vaixell sense timó. El nuvi no s'havia sentit mai tan feliç. No havia estat mai tan des preocupat. En aquell modest hotel de Virginia Beach, tots dos hilarantment pàl·lids per l'hivern del nord, van tenir una lluna de mel de cinc dies. Cada nit es crusprien piles de menjar guarnit amb pinya, i cada matí arribaven d'hora a la platja, quan la marea encara era baixa, i instal·laven les dues cadires de dret als bancs de sorra, que anomenaven els *seients econòmics*. Semblava que aquells matins de lluna de mel suggerien alguna cosa al nuvi. El suggeriment era aquest: Sigues feliç. *Decideix* ser feliç. Si vols ser feliç, sigues feliç! A ningú li interessa si ets feliç o no, doncs ¿per què has de demanar permís? ¿I realment tenia importància si en el passat havies estat profundament infeliç? ¿Qui ho recordava, a part de tu? Certament, va ser un dels moments més rellevants del nuvi, i el va alliberar. Després d'adonar-se que podia ser feliç, que podia prosperar, li semblava que no hi havia ningú prou poderós per tornar-lo a fer infeliç, i a partir d'aleshores la seva felicitat només dependria d'ell, encara que perdés totes les altres coses. El seu cos es va enorgorir, el seu cor es va revifar; finalment ho comprenia —el secret dels americans—: l'única persona que podia obstruir un home era ell mateix.

De manera que no hi ha cap altre motiu per què ha-

gués de continuar amb aquell engany complicat i definitivament desastrós que era la seva identitat falsa, si no fos que hi estava fermament i sentimentalment compromès. La seva decisió de ser feliç només semblava convidar-lo a tornar-se a dedicar al seu passat inventat. L'últim matí de la lluna de mel contemplava els nens que jugaven a la platja, i veia la seva dona contemplar els nens, i va pensar: No, no t'ho diré. Abans em tallaré la llengua.

Llavors va assenyalar lluny:

—Ei, Laura —va dir—. Mira, ¿veus aquell far vell? N'hi havia un d'igual als afores de Twelve Hills. Un *déjà vu* total. Hum.

La núvia va somriure.

—Parla-me'n.

—¿Del far? —Es va alçar les ulleres de sol i va somriure.— Es podia pujar fins a dalt de tot. Per uns esglaons de pedra molt vells. Sense barana. Un lloc molt misteriós i perillós. Quan arribaves a dalt, veies molts quilòmetres al voltant. I hi havia uns visors que s'obrien si hi tiraves una moneda de vint-i-cinc. Es veia fins a Boston. Un Boston diminut. I una mare diminuta que s'esperava a baix, a l'ombra. Hum. Són curiosos, els records.

La núvia va tancar els ulls.

—Que bonic, Eric —va dir—. Quina sort. Quina sort, tenir records com aquest. Quina infància més deliciosa.

—Sí que ho va ser —va dir el nuvi—. Sí que tinc sort. Ella va obrir més els ulls.

—Algun dia hi hauríem d'anar —va dir—. Al teu far

de Cape. ¿Creus que encara és obert? ¿Hi podem anar? Vull veure el que tu veies. Vull veure el lloc on et vas criar. Twelve Hills, i tot allò.

Al nuvi se li van encendre els ulls, estava emocionat.

—I tant! —va assentir.

El somriure d'ella era tan encantador, i la platja tan ventosa, i la seva felicitat tan incontrovertible, que per un moment el nuvi es va creure que de petit realment havia pujat al far, i que realment existia un lloc anomenat Twelve Hills, i que la seva mare realment l'esperava a l'ombra. Si tancava els ulls, fins i tot veia el Boston llunyà com a través de dos petits portals de la memòria, aclofat ens uns enagos de boira.

Quan el nuvi va haver tornat del seu somieig i va retrobar el sogre al sofà, el moment de fer objeccions ja havia passat. De fet, s'havien desplegat plans explícits per al seu futur. S'havien fet plans, i el nuvi no hi va posar cap objecció. *Molt bé*. El seu sogre assentia amb el cap, mirant-lo. *Doncs parlaré amb en Chip Clebus, i ell et posarà al corrent. Celebro que ens haguem entès*. Per pura coincidència, els dos homes es van entendre. A part de la seva investigació, i d'estimar la seva dona, el nuvi no tenia gaires idees sobre com organitzar el seu temps a la terra. De manera que al cap de no gaires dies estava assegut en una aula amb un grapat d'altres extraverbits desorientats, preparant-se per obtenir el certificat d'agent immobiliari estudiant els detalls contractuals dels lísings al venedor.

Va resultar que el nuvi tenia cert talent per fer diners amb els béns immobles, i durant els tres o quatre anys en què els seus somnis més elevats van ser totalment i eficaçment reprimits, el nuvi va acumular una bona pila de comissions. Les comissions van conduir la parella al naixement i la infància d'una filla, la Meadow. Amb els diners van comprar a la nena un bressol que es gronxava gràcies a un braç elèctric, i li van comprar oli de calèndula per al cullet i música bonica i li van pagar tantes voltes als cavallets de fira com desitjaria algú que no recordaria res de tot això. I van ser uns anys feliços. De debò. Si el nuvi hagués pogut torçar el coll a totes les seves mentides i excentricitats, ho hauria fet. És inenarrable —i em dol pensar que ara ningú no el creurà— fins a quin punt el nuvi estimava la seva vida aleshores. Com n'estava, d'agraït. Una vegada, a l'hivern, mirant Poestenkill Gorge, el nadó adormit al cabestrell sobre el pit de la mare, veient la lluiïssor de la neu acabada de caure al peu dels arbres, i veient, a través d'un llaç encavalcat que formaven les branques nues, les agulles de l'església i el fum de xemeneia a la vall, es va sentir com si hagués estat caminant durant molt de temps —anys— i finalment hagués arribat a la destinació que s'havia proposat.

Ai, Laura. Si hagués viscut la vida com un sol home, com un home consolidat, ¿hauria estat capaç de veure el que havia de venir? ¿Hauria endevinat que tot allò estava destinat a fracassar, i que al cap de cinc anys ens separaríem? ¿Hauria pogut impedir-ho? —em refereixo a aquella nit que, amb la cara travessada de llàgrimes em

vas demanar que me n'anés—. Ja en tenies prou, de mi. Feia anys que et semblava —això ho vas explicar després— que vivies en una casa amb el terra inclinat. No anàvem bé.

Pine Hills. Érem a la minicuina. Tu estaves d'esquena a mi, recolzada amb totes dues mans a la pica de l'aigüera. Havíem estat discutint una bona estona. Discutint i rentant plats. La Meadow dormia. Llavors tenia quatre anys, era prou gran per sentir que alçàvem la veu, i per això procuràvem expressar els desacords tard a la nit. ¿Per què ens barallàvem? Per qualsevol cosa: el teu catolicisme cada dia més fervent, la meva ganduleria, la teva necessitat d'ordre i estructura, la meva falta de disciplina, la teva reserva martiritzada, la meva tendència a parlar més del compte. Teníem el pit infestat de ratolins. Jo havia atrapat un rosegair i, com que no m'havia vist amb cor de matar-lo, l'havia donat a la Meadow per jugar. Mentre discutíem, veia aquell ratolí excavant un túnel al racó infinit de la seva capsa de plàstic.

—¿És per l'escola? —vaig preguntar—. Molt bé. Ho faré més bé, tot el que tingui relació amb l'escola. L'hi portaré a l'hora, però em nego a participar en les excursions al camp espontànies, entesos? Hi pots comptar. No m'agrada l'escola, ja ho saps, xata, tots aquells sant-cristos penjats pertot arreu. No és la meva idea d'un lloc per a la canalla. Ja saps allò de «dies deliciosos de la infantesa, cada un tan llarg com vint dies d'ara».

Tu no deies res.

—D'acord, d'acord —vaig afegir—. Em portaré més bé. Faré bondat. Ja sé que quan ens vam casar em vas

dir que eres catòlica, però no em pensava que ho diguessis seriosament.

Finalment et vas girar. Llavors vaig veure que havies plorat. Això em va sorprendre. Jo pretenia fer broma.

—Ai, Eric —vas dir, plorant—. Som tan lluny l'un de l'altre...

Jo encara tenia les mans en el gest d'eixugar el plat que tu acabaves de rentar. Els palmells girats cap amunt, un drap humit penjat al braç.

Si una cosa tinc clara, és que tot i aquelles discussions ben entrada la nit, tot i les nostres diferències, tot i que la llum del nostre matrimoni s'havia mitigat —fins i tot per als meus ulls cecs—, no m'havia passat mai pel cap deixar-te. Ni una sola vegada. Però hi havia un abisme entre com estaven de malament les coses per mi, i com estaven de malament les coses per tu, i la nostra vida va caure a l'abisme.

—¿Tan lluny? —vaig dir.